

# فانوس دریایه باشید

(نکات ظریف معلمی در کلاس داری و تدریس مؤثر)  
معلم قرن ۲۱ در پسا کرونا

www.ketab.ir

مهدیه رحیمی زارع

سرشناسه: رحیمی زارع، مهدیه، ۱۳۷۸ -  
 عنوان و نام پدیدآور: فانوس دریایی باشید ( نکات ظریف معلمی در کلاس‌داری و تدریس موثر )  
 معلم قرن ۲۱ در پساگرونا/ مهدیه رحیمی زارع  
 مشخصات نشر: قم: آوای ابتکار، ۱۴۰۱.  
 مشخصات ظاهری: ۱۸۱ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.  
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۳۴-۴۴-۴  
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا  
 یادداشت: کتابنامه  
 عنوان دیگر: معلم قرن ۲۱ در پساگرونا  
 موضوع: کلاس‌داری

Classroom management

حرفه تدریس

Teaching — Practice

معلمان — روابط با شاگردان

Teacher—student relationships

تدریس اثربخش

Effective teaching

معلمان — اثر بخشی

Teacher effectiveness

رده بندی کنگره: ۳۷۱/۱۰۲۴

رده بندی دیویی: ۳۷۱/۱۰۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۰۲۷۰۱

## فانوس دریایی باشید

( نکات ظریف معلمی در کلاس‌داری و تدریس موثر )

مهدیه رحیمی زارع

ناشر: آوای ابتکار

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۵۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۶۳۴-۴۴-۴

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است

⑤ قم، خیابان صفائیه، کوچه ۲۸ (بیگدلی)، گوی جلالزاده، فرعی اول سمت راست، پلاک ۶۹

⑤ قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، واحد ۲۴ همراه: ۰۹۱۲۷۴۸۵۹۳۸

⑤ habib.publish@gmail.com

⑤ ۰۲۵ ۳۷۷۴۶۵۶۷-۲۷۸۳۶۴۲۰

⑤ avaye\_ebtekar & Ebtekdardanesh2019

⑤ ۰۹۱۲۷۵۰۷۴۹۴-۰۹۱۲۷۴۹۲۸۰۰

WWW.Ebtekdardanesh.Com

## فهرست

|          |                                                               |
|----------|---------------------------------------------------------------|
| ۷.....   | مقدمه                                                         |
| ۱۱.....  | فصل اول: چشم انداز معلمی                                      |
| ۱۱.....  | ۱- شکل گیری هدف و باور در مسیر رشد صلاحیت حرفه‌ای             |
| ۱۵.....  | ۲- مجموعه مهارت‌ها و آداب حرفه‌ای                             |
| ۲۴.....  | ۳- قدرت کلمات و جادوی سخنان معلم                              |
| ۳۵.....  | فصل دوم: محیط آموزشی                                          |
| ۳۵.....  | ۱- کلاس پویا، با نشاط و کارآمد                                |
| ۴۴.....  | ۲- قانون گذاری و نحوه اجرای قوانین                            |
| ۵۱.....  | ۳- نقش تکنولوژی به عنوان مکمل آموزشی                          |
| ۶۲.....  | ۴- گیمیفیکیشن (بازی‌های آموزشی)                               |
| ۶۹.....  | فصل سوم: شناخت فراگیران                                       |
| ۶۹.....  | ۱- ساخت درگاه ارتباطی صحیح از دانش آموزان                     |
| ۹۰.....  | ۲- توجه به سبک‌های یادگیری فراگیران                           |
| ۹۸.....  | ۳- نحوه مواجهه با دانش آموزان دارای مشکلات رفتاری در کلاس درس |
| ۱۰۶..... | نتیجه گیری                                                    |
| ۱۱۳..... | منابع                                                         |

## مقدمه

دانشجوی ترم آخر رشته آموزش ابتدایی هستم؛ مشتاق یادگیری و کنجکاو و تا حدود بسیاری دارای ذوق پژوهشی. تا به حال حدود نود و پنج درصد از واحدهای درسی این رشته را گذرانده‌ام و مانند سایر دانشجویان دانشگاه فرهنگیان معتقدم تعدادی از این واحدهای درسی که تا کنون گذرانده‌ایم، نامرتبط و تعدادی دیگر مرتبط و موثر در آینده کاری ماست. همچنان که به پایان تحصیل در مقطع کارشناسی نزدیک می‌شوم، از اظهار نگرانی‌ها و محدودیت دامنه‌ی اطلاعات و ابهامات همکاران و دوستانم در خصوص نحوه تدریس، کلاس داری و برخورد صحیح و موثر با دانش‌آموزان امروزی در پساکرونا مطلع می‌شوم. به علاوه ضمن معاشرت با دانش‌آموزان احساس کردم، بسیاری از روش‌های آموزشی و رفتاری نیاز به اصلاح دارند تا شکاف بین نهاد آموزشی و دانش‌آموزان امروزی پر شود. بنابراین به مطالعه‌ی کتب و مقالات بسیاری در این زمینه پرداختم، در وبینارهای آموزشی متعددی شرکت کردم و از طرفی با حضور در مدرسه از تجربیات ارزشمند اساتید و معلمان باسابقه بهره‌مند شدم که بسیار مایلم محصل و نتایج ارزشمند آنها را با دوستان و همکارانم به اشتراک بگذارم. چندی پیش جمله‌ای از دکتر علی عبدالعالی که صاحب نظر و مدرس محبوبی

هستند، مطالعه کردم که گفته بودند: بچه‌ها وقتی خوشبختند که نسخه خوبی از خودشان داشته باشند نه نسخه کپی از چیزی که ما تخیل می‌کنیم.

به عقیده من ایشان به نکته‌ی حائز اهمیت اشاره کردند. مدارس امروزی در قرن ۲۱ باید اهداف والایی را دنبال کنند. دیگر یادگیری الفبا، جدول ضرب، تقسیم و... کفایت نمی‌کند. همچنین با تعریف جدیدی از سواد که سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو ارائه داده است؛ با سواد توانایی تغییر است، در واقع با سواد کسی است که بتواند با خواننده‌ها و آموخته‌هایش تغییری در زندگی‌اش ایجاد کند.

لازمه‌ی تحقق این موارد و تعاریف، آن است که به گستره‌ی اطلاعات و دانش دانشجو، معلمان، معلمان و برنامه‌ریزان آموزشی، والدین و همه‌ی افراد دخیل در این امر مقدس افزوده شود، به اهداف و چشم اندازهای وسیع‌تری نگریسته شود و همچنین معلمان به عنوان عنصر هدایتی ویژه از روش‌های آموزشی و ارتباطی جدید بهره گرفته و دانش‌آموزان را به درستی راهنمایی کنند تا آینده سازان ایران زمین مستقلاً راهشان را بیابند. چرا که به سوی نور رفتن سنت جوانه‌هاست منتها هر یک به راه و روش خودش!

در کتاب‌های بیشمار خواننده‌ایم که هدف تعلیم و تربیت زمینه‌سازی برای حیات طیبه است، یک جمله‌ی زیبا و البته کلی و ابهام آمیز! شاید شما خواننده‌ی گرامی برداشت متفاوتی از این جمله داشته باشید و شاید هم بی تفاوت از کنار آن گذشته باشید اما اطمینان دارم اگر این کتاب را تهیه کرده و فرد دغدغه مندی هستید به گونه‌ای که سعی در به کار بردن روش‌های نوین در تدریس و کلاس داری دارید، در جستجوی

معنی حقیقی این جمله، گام برداشته و از تاثیرگذاران و زمینه‌سازان تحقق این هدف والا در نهاد مقدس آموزش و پرورش خواهید بود. اصلاح سیستم آموزش و پرورش نیازمند شکل‌گیری اراده‌های قوی است. این نهاد به قدری حائز اهمیت است که معتقدیم اگر در کشوری صفات ناشایست به وفور مشاهده شود؛ صفاتی از جمله بداخلاقی، خشم، افسردگی، کم‌فروشی، تقلب، رشوه، دورویی، کلاهبرداری و بی‌عدالتی ریشه‌ی اصلی آن را در سیستم آموزش و پرورش آن کشور باید جستجو کرد. مدارس ما باید زندگی کردن را به دانش‌آموزان بیاموزد نه اینکه جزئی جداگانه از زندگی افراد محسوب شود. شاید تا ایجاد چنین مدارس ایده آل، فاصله‌ای بسیار وجود داشته باشد اما گوشه‌ای نشستن و آه و ناله سردادن مشکلی را حل نمی‌کند. باید کمر همت بست و به قول مولانا:

تو مگو همه به جنگند و به صلح من چه آید

تو یکی نه‌ای هزاری تو چراغ خود برافروز

www.ketab.ir